

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/89/2013
Identifikačné číslo spisu:	8013200573
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8013200573.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľa: P. H., bytom W.. B. XXX/XX, T., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/52/2013-27 zo dňa 17. septembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sd/52/2013-27 zo dňa 17. septembra 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX č. N., č. N., č. N. zo dňa 6.5.2013. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX č. I. podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z. od 11.4.2008 priznala odporkyňa navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 18 160 Sk mesačne, podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnom poistení) a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 136/2008 Z. z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky, navrhovateľovi zvýšila odporkyňa starobný dôchodok od 1.7.2008 na sumu 19 068 Sk mesačne, podľa § 293a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 659/2007 Z. z. mu od 1.1.2009 patrí starobný dôchodok v sume 633 Eur mesačne, podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 450/2008 Z. z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky odporkyňa navrhovateľovi zvýšila starobný dôchodok od 1.1.2009 na sumu 677 eur mesačne, podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky odporkyňa zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok od 1.1.2010 na sumu 697,70 eur mesačne a podľa § 82 zákona o sociálnom poistení v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 404/2010 Z. z. ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky

odporkyňa zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok od 1.1.2011 na sumu 710,30 eur. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX č. N. odporkyňa rozhodla, že podľa § 263 ods. 10 a § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. od 11.4.2008 vypláca navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 18 160 Sk mesačne a súčasne od 6.11.2008 mu odníma invalidný dôchodok. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX č. N. odporkyňa podľa § 66 ods. 3 zákona o sociálnom poistení navrhovateľovi od 1.2.2011 zvýšila starobný dôchodok na sumu 715,20 eur mesačne, podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 344/2011 Z. z. zvýšila odporkyňa navrhovateľovi od 1.1.2012 starobný dôchodok na sumu 738,90 eur mesačne a podľa § 82 a § 293ce zákona o sociálnom poistení a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013 zvýšila odporkyňa starobný dôchodok navrhovateľovi na sumu 750,10 eur mesačne.

Krajský súd vo svojom odôvodnení uviedol, že jedinou námietkou žalobcu vo vzťahu k nezákonnostiam rozhodnutia a postupu správnych orgánov vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam bolo, že odporkyňa pri určení priemerného osobného mzdového bodu za rozhodujúce obdobie, z ktorého bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet invalidného dôchodku, vychádzala aj z roku 1987, ktorý bol pre neho nepriaznivý, pričom za rok 1980 je jeho osobný mzdový bod vyšší. Zákon o sociálnom poistení v znení účinnom k 11.4.2008 v § 293ad upravuje, že na účely § 79a sa osobný mzdový bod poistenca, ktorému bol invalidný dôchodok vypočítaný podľa predpisov účinných pred 1.1.2004, určí podľa § 62 za každý kalendárny rok patriaci do piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokov v rozhodujúcom období, z ktorých bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet invalidného dôchodku. Priemerný osobný mzdový bod sa určí za týchto päť kalendárnych rokov a upravuje sa podľa tohto zákona. Ak bol priemerný mesačný zárobok určený z nižšieho počtu kalendárnych rokov, priemerný osobný mzdový bod sa určí z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Ak hrubý zárobok bola pevne určená suma, osobný mzdový bod sa určí ako podiel pevne určenej sumy, ktorá platila ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok a jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, v ktorom vznikol nárok na invalidný dôchodok. Z dávkového spisu nevyplýva, že by navrhovateľ v čase priznania invalidného dôchodku rozhodnutím z 11.7.1990 namietal skutočnosť tak, ako namieta v súčasných návrhoch na preskúmanie rozhodnutí a z citovaného ustanovenia § 293ad zákona o sociálnom poistení je nesporné, ako má postupovať odporkyňa v prípade, ak v minulosti bol poistencovi priznaný invalidný dôchodok. Odporkyňa je viazaná právnym poriadkom SR a je povinná postupovať podľa zákona o sociálnom poistení, preto postup odporkyne pri výpočte starobného dôchodku bol správny a zákonný.

Rozhodnutím č. N. bol navrhovateľovi odňatý invalidný dôchodok v súlade s ust. § 263 ods. 10, podľa ktorého, ak poberateľ invalidného dôchodku uvedeného v odsekoch 1, 5 až 7 splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku tohto zákona, vypláca sa ten dôchodok, ktorý je vyšší a pri rovnakej sume sa vypláca ten, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty týchto dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Krajský súd v odôvodnení ďalej uviedol, že v konaní podľa piatej hlavy piatej časti OSP sa súd riadi dispozičnou zásadou, a teda preskúmava rozhodnutie orgánu štátnej správy iba v rozsahu a z dôvodov, ktoré sú namietané v návrhoch na preskúmanie. Navrhovateľ k rozhodnutiu III. neuviedol žiadne námietky nezákonnosti a z odôvodnenia rozhodnutie je zrejmé, že odporkyňa postupovala v súlade so zákonom o sociálnom poistení a opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z. z. a č. 329/2012 Z. z.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 205 ods. 2, písm. b) OSP a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, § 205 ods. 2 písm. f) OSP. Uviedol, že rok 1987 nepatrí k jeho zárobkovo najlepším rokom v rozhodujúcom období. Odporkyňa bola povinná na túto skutočnosť prihliadať a predmetnú vec posúdiť ako dodatočné zistenie, že dávka

sociálneho zabezpečenia, invalidný dôchodok mu bol priznaný v nižšej sume ako mu patril podľa § 95 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Tým by sa v rozhodujúcom období zvýšil základ pre výpočet jeho priemerných hrubých zárobkov a došlo k zvýšeniu výšky jeho priemerného mesačného zárobku ako rozhodujúcej skutočnosti pre určenie výšky invalidného dôchodku. Suma priemerného mesačného zárobku, ktorú odporkyňa určila je nižšia ako mu patrí a má negatívny dopad na určenie výšky jeho starobného dôchodku na základe § 293ad v spojení s § 79a zákona o sociálnom poistení. Zároveň namietal, že sa súd prvého stupňa nevysporiadal s rozpormi o údajoch a výške jeho priemerného mesačného zárobku za roku 1987, 1988 a 1989 uvedených v jednotlivých rozhodnutiach odporkyne. Navrhoval preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadrila odporkyňa. Uviedla, že rozhodnutím zo dňa 11.7.1990 bol navrhovateľovi podľa § 29 a § 98 zákona o sociálnom zabezpečení priznaný od 27.7.1990 invalidný dôchodok. Bol vymieraný z III. pracovnej kategórie a bol vypočítaný z priemerného mesačného zárobku za roku 1989, 1988, 1985, 1987, 1982. Priemerný osobný mzdový bod sa určil podľa § 293ad zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/0007 Z. z. z kalendárnych rokov, z ktorých sa vypočítal priemerný mesačný zárobok. V súlade s ustanovením § 293ad zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z. sa na účely § 79a osobný mzdový bod poistenca, ktorému bol invalidný dôchodok vypočítaný podľa predpisov účinných pred 1.1.2004, určí podľa § 62 za každý kalendárny rok patriaci do piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokov v rozhodujúcom období, z ktorých bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet invalidného dôchodku. Priemerný osobný mzdový bod nie je možné určiť z iných rokov ako z tých, z ktorých sa vychádzalo pri výpočte sumy invalidného dôchodku. Priemerný osobný mzdový bod sa určí za týchto 5 kalendárnych rokov a upravuje sa podľa tohto zákona. Ak bol priemerný mesačný zárobok určený z nižšieho počtu kalendárnych rokov, priemerný osobný mzdový bod sa určí z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Ak hrubý zárobok bola pevne určená suma, osobný mzdový bod sa určí ako podiel pevne určenej sumy, ktorá platila ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok sa jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, v ktorom vznikol nárok na invalidný dôchodok. Na výpočet starobného dôchodku sa podľa § 79a zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z. použil priemerný osobný mzdový bod 1,5853, z ktorého bol vypočítaný invalidný dôchodok navrhovateľa, pretože tento je vyšší ako priemerný osobný mzdový bod určený podľa § 63 zákona o sociálnom poistení, čo je 1,3529. Odporkyňa preto trvá na vecnej správnosti napadnutých rozhodnutí a navrhovala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30. júna 2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o sociálnom poistení priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak. Priemerný osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri

desatinné miesta nahor. Na účely určenia obdobia dôchodkového poistenia sa získané dni dôchodkového poistenia prepočítavajú na roky, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobie dôchodkového poistenia sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Podľa § 79a zákona o sociálnom poistení suma starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku poistenca, ktorý poberá alebo poberal invalidný dôchodok, sa nesmie určiť z nižšieho priemerného osobného mzdového bodu, než z ktorého sa určila suma invalidného dôchodku.

Podľa § 293ad zákona o sociálnom poistení na účely § 79a sa osobný mzdový bod poistenca, ktorému bol invalidný dôchodok vypočítaný podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, určí podľa § 62 za každý kalendárny rok patriaci do piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokov v rozhodujúcom období, z ktorých bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet invalidného dôchodku. Priemerný osobný mzdový bod sa určí za týchto päť kalendárnych rokov a upravuje sa podľa tohto zákona. Ak bol priemerný mesačný zárobok určený z nižšieho počtu kalendárnych rokov, priemerný osobný mzdový bod sa určí z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Ak hrubý zárobok bola pevne určená suma, osobný mzdový bod sa určí ako podiel pevne určenej sumy, ktorá platila ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok a jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, v ktorom vznikol nárok na invalidný dôchodok.

Odporkyňa napadnutými rozhodnutiami priznala navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 18 160 Sk mesačne a následne bola táto suma na základe § 82 zákona o sociálnom poistení a opatrení MPSVaR zvyšovaná. Odporkyňa rozhodla v súlade s § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pričom navrhovateľ dosiahol dôchodkový vek dovŕšením 62 rokov veku 11.4.2008 a k tomuto dátumu získal 16 782 dní (45 rokov 357 dní) obdobia dôchodkového poistenia. Suma starobného dôchodku bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Hodnota priemerného osobného mzdového bodu je 1,3529. Podľa § 79a zákona o sociálnom poistení, sa suma starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku poistenca, ktorý poberá alebo poberal invalidný dôchodok, nesmie určiť z nižšieho priemerného osobného mzdového bodu, než z ktorého sa určila suma invalidného dôchodku. Rozhodnutím zo dňa 11.7.1990 bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok, pričom pri výpočte bol použitý priemerný osobný mzdový bod 1,5853, a nakoľko je táto suma vyššia ako priemerný osobný mzdový bod určený podľa § 63 zákona o sociálnom poistení, odporkyňa ho použila na výpočet starobného dôchodku. Suma starobného dôchodku tak bola vypočítaná ako priemerný osobný mzdový bod 1,5853 x 45,9781 rokov obdobia dôchodkového poistenia x aktuálna dôchodková hodnota 249,14, t. j. 18 160 Sk mesačne.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporkyňa vychádzala, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne je potrebné potvrdiť. Napadnuté rozhodnutia odporkyne sú vecne správne, v súlade s právnymi predpismi a bez rozporov.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovelo. Navrhovateľ nepredložil v odvolacom konaní dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval. Krajský súd sa riadne vysporiadal s námietkami navrhovateľa a odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na jeho odôvodnenie.

Suma starobného dôchodku navrhovateľa bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, a to ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Správny orgán vyhodnotil správne a v súlade s § 63 ods. 6 zákona o sociálnom poistení obdobie, ktoré je pre výpočet starobného dôchodku rozhodujúcim obdobím. Takisto osobné mzdové body sú podľa názoru odvolacieho súdu určené správne a v súlade so zákonom o sociálnom poistení, čo vyplýva aj z

osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je súčasťou rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku. Odporkyňa správne v súlade s § 79a použila pre výpočet sumy starobného dôchodku navrhovateľa priemerný osobný mzdový bod, z ktorého bol vypočítaný invalidný dôchodok, nakoľko bola táto suma vyššia. V súlade s § 293a zákona o sociálnom poistení, priemerný osobný mzdový bod nie je možné určiť z iných rokov ako z tých z ktorých sa vychádzalo pri výpočte sumy invalidného dôchodku, tak ako to navrhovateľ vo svojom odvolaní žiada.

Námietky navrhovateľa týkajúce sa rozhodnutia o invalidnom dôchodku navrhovateľa sú v tomto konaní bezpredmetné, nakoľko toto rozhodnutie je právoplatné.

Sociálna poisťovňa musí pri výpočte výšky dôchodku vychádzať z platných právnych predpisov. Pochybnosti navrhovateľa o správnosti výpočtu sumy jeho starobného dôchodku sú vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Námietky navrhovateľa sú preto nedôvodné. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky, a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.